

VYHODNOTENIE ČINNOSTI KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZA ROK 2025

1. Základné informácie

Názov: Krajské múzeum v Prešove

IČO: 377 812 78

Dátum vzniku: 1945

Dátum zriadenia (VÚC): 1.apríl 2002 KUL-2002/000153/3 ruší nariadenie KUL-0091/1/1991 z 1.4. 1999

Právna forma: Rozpočtová organizácia PSK

Adresa: Hlavná 86, 080 01 Prešov

Telefón: 051/77 347 08

E-mail: muzeum@tripolitana.sk

Webové sídlo: www.tripolitana.sk

Sociálne siete: FB: Krajské múzeum v Prešove, IG: @krajskemuzeumpresov

Štatutár: PhDr. Ľuboš Olejník, PhD.

Počet pobočiek: (2)

- pobočka Hanušovce n. T. so sídlom Zámocká 160/5, Hanušovce nad Topľou
- pobočka Stropkov so sídlom Zámocká 519/3, 091 01 Stropkov

Počet spravovaných objektov: 12

Hlavná 86 (1)

- Plocha: 2 498,19 m²
- účel využitia: výstavný, expozičný, administratívny
- stručný popis stavu: objekt schátralý, s vysokou energetickou náročnosťou, so statickými poruchami, vyžadujúci rekonštrukciu

Hlavná 88 (2)

- Plocha: 511,51 m²
- účel využitia: expozičný, depozitárny
- stručný popis stavu: objekt schátralý, s vysokou energetickou náročnosťou, vyžadujúci rekonštrukciu.

Hlavná 90 (3)

- Plocha: 1 153,97 m²
- účel využitia: expozičný, depozitárny
- stručný popis stavu: objekt schátralý, s vysokou energetickou náročnosťou, vyžadujúci rekonštrukciu

Na rekonštrukcie na ulici Hlavná 86, 88 a 90 Prešov boli Krajskému múzeu v Prešove Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytnuté finančné prostriedky na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku reg. č. PSK-SIEA-002-2023-DV-EFRR/DZD1

Výstavná hala: (4)

- Plocha: 1410,39 m²
- účel využitia: expozičný, časť nevyužitá
- stručný popis stavu: objekt schátralý, s vysokou energetickou náročnosťou, vyžadujúci rekonštrukciu

Kumšt: Ul. Ku Kumštu 3062, Prešov (5)

- Plocha : 415,33 m²
- účel využitia: nevyužíva sa
- stručný popis stavu: objekt schátralý, stabilizovaný novou strechou, ale vyžadujúci rekonštrukciu a určenie konkrétnej formy múzejného využitia

Budova Konštantínova (budova školy) (6): Konštantínova 3316, Prešov

- plocha: plocha 1 podlažia 785 m² – /3 poschodia/ spolu plocha 2355 m²
- účel využitia: depozitár zbierok Krajského múzea, reštaurátorská a konzervátorská dielňa, administratívne priestory
- stručný popis stavu: zlý technický stav budovy - značné nedostatky najmä v oblasti kúrenia (nefunkčné ventily na radiátoroch), vodovodného potrubia (časté poškodenie potrubia), elektroinštalácie (visiace káble zo stien, zastaralé hliníkové káble, etc.) a poškodené okná, fasáda budovy najmä okolo okien poškodená, zvetralá, opadáva

Jesenná (7) 8501/3, Prešov

- plocha: plocha 320 m²
- účel využitia: depozitár veľkorozmerových zbierok Krajského múzea
- stručný popis stavu: Budova značne opotrebovaná a schátraná, nevyhnutná oprava - chýbajúce siete, nutnosť zabezpečiť aspoň temperovanie v zime a zariadiť novú prípojku elektriny. Pozemok vyžadujúci zasadnú revitalizáciu a očistu. Chýbajúci výstavný mobiliár.

Hlavná 139, Prešov (8)

- plocha: plocha 972 m²
- účel využitia: administratívno-výstavné priestory
- stručný popis stavu: Budova v tomto čase (27.1.2025) ešte neprevzatá od knižnice. Chýbajúce zásadné revízie. Technický stav znemožňujúci aktuálne vykonať niektoré revízie (v súčasnosti v riešení s príslušnými odborníkmi). Budova vyžadujúca stavebno-technické zásahy – zatekanie strechy, spodná vlhkosť.

Budova múzea s.č. 510, k. ú. Solivar (9)

- Budova sa nevyužíva. Je v havarijnom stave, potrebuje kompletnú rekonštrukciu.
- Budova je prenajatá OZ PRO COMMUNIO

Kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou, Zámocká 160/5 (10)

- plocha: 2350 m²
- účel využitia: výstavný, expozičný, administratívny, depozitárny
- stručný popis stavu: Kaštieľ je čiastočne zrekonštruovaný. **Na dokončenie rekonštrukcie budovy boli Krajskému múzeu v Prešove Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR poskytnuté finančné prostriedky na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. projektu 401501C156.**

Budova správcu pri Malom kaštieli, Zámocká 151/4 (11)

- plocha: 89,16 m²

- účel využitia: expozičné priestory
- stručný popis stavu: Budova je zrekonštruovaná. Aktuálne sú v časti budovy depozitárne a skladové priestory. Budova vyžaduje rekonštrukciu elektroinštalácie, pripojenie na vodovodnú a kanalizačnú sieť.

Vodný hrad (12) - kultúrna pamiatka, Vranov nad Topľou

- plocha: cca 215 m²
- účel využitia: nevyužívané priestory
- stručný popis stavu: po 1. etape archeologického výskumu, bez konzervovania, stabilizácie murív, bez odvodnenia a odvlhčenia, druhé podzemné podlažie pod vrstvou naplavenej usadenej hlíny, nutný ďalší výskum a konzervovanie NKP podľa stanoviska KPÚ

2. Zhrnutie predchádzajúceho roka 2025

Najvýznamnejšie úspechy a problémové oblasti:

Najvýznamnejšie úspechy:

- úspešné ukončenie sťahovania zbierok na Konštantínovu ulicu a príprava priestorov Rákociho paláca a príľahlých budov na nadchádzajúcu rekonštrukciu
- pokračovanie v príprave na samostatnú konzervátorskú a reštaurátorskú dielňu
- príprava dokumentácie, výskumu a príslušných rozhodnutí k sprístupneniu podkrovia NKP barokového kaštieľa v Hanušovciach n.T., v celkovom objeme 100 000 EUR
- príprava na celkovú rekonštrukciu elektroinštalácie v NKP, renesančný dom správcu v Hanušovciach nad Topľou
- odborná obnova trstinovej strechy stavby v archeoparku
- otvorenie nových výstavných priestorov Krajského múzea na Hlavnej 139 v Prešove
- Úspešná implementácia a ukončenie viacerých projektov z Fondu pre podporu umenia: výstava *Andrej Károly – zabudnutý vranovský rodák*, odborné ošetrenie vybraných zbierkových predmetov – portréty cisársko-kráľovských veličenstiev (III. etapa – Hanušovce, Prešov), vydanie edičného plánu Krajského múzea pre rok 2024.
- podpis memoranda o spolupráci s mestom Spišská Belá a s Inštitútom histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity
- Dohoda o spolupráci s Muzeom v Przeworsku (Zespól Pałacowo-Parkowy).
- účasť zamestnancov múzea na služobnej ceste do Poľska a odborná prezentácia činností múzea na medzinárodných konferenciách
- realizácia medzinárodného projektu Virtuálne kultúrne múzeá, v rámci ktorého boli prostredníctvom moderných 3D technológií naskenované 3 historické objekty a približne 100 múzejných exponátov zo zbierok Krajského múzea, výstupom projektu bolo vytvorenie digitálnych 3D kópií a interaktívnej virtuálnej prehliadky, čo významne prispieva k ochrane, uchovaniu a sprístupneniu kultúrneho dedičstva širokej verejnosti
- realizácia významných kultúrnych podujatí pod záštitou predsedu PSK, vrátane *Dňa poľovníctva a ochrany prírody* a medzinárodného hudobného festivalu *Pro musica Nostra Sarosiensis*
- edukačné aktivity pre deti, vrátane úspešných besied s ilustrátorkou Annou Gajovou, rozbehnutie projektu Živé múzeum

Problémové oblasti:

- statické poruchy Rákociho paláca a havarijný stav domu správcu v Hanušovciach nad Topľou
- vysoká relatívna vlhkosť a havarijný stav objektu Kumšt, chýbajúca aktualizácia a finalizácia projektovej dokumentácie

- nedostatky v budove na Konštantínovej 2, najmä v oblasti kúrenia, elektroinštalácie, vodovodného potrubia, okien a fasády
- rýchla degradácia objektov v archeoparku vyrobených naturálnym spôsobom a z prírodných materiálov, prevádzka bez samostatných sociálnych zariadení a odberného miesta.
- chýbajúce zariadenie pre konzervátorskú a reštaurátorskú dielňu, vrátane úložného mobiliáru, UV lúčov a germicídnych žiaričov
- nedostatky vo výstavnom mobiliári Krajského múzea
- chýbajúce alebo zastarané motorové vozidlo, jedno amortizované, vysoké náklady na opravy prevyšujúce jeho hodnotu
- chýbajúce materiálovo-technické vybavenie Technicko-hospodárskej správy v Hanašovciach nad Topľou
- absencia príprav projektovej dokumentácie prístavby múzea, čo obmedzuje možnosti ďalšieho rozvoja a konkurencieschopnú prezentáciu expozície dejín hasičstva

Silné a slabé stránky organizácie:

Silné stránky:

- rozsiahly fond nehnuteľností a pozemkov Krajského múzea, dávajúci veľký priestor na rozšírenie kultúrnych aktivít
- rozsah, kvalita a pestrosť zbierkového fondu
- Vôľa a potenciál rozširovať aktivity do ďalších miest Prešovského samosprávneho kraja a spoluprácu so školami, univerzitami, cirkvami a tretím sektorom
- schopnosť adaptácie a rozvoja aj počas obmedzenej prevádzky a prípravy rekonštrukčných procesov - múzeum pokračuje v odbornej činnosti, revíziách zbierok, plánovaní nových výstavných koncepcií a hľadani moderných foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
- pravidelná účasť odborných zamestnancov Krajského múzea v Prešove na vedeckých a odborných konferenciách na domácej aj medzinárodnej úrovni. Ich aktívna účasť predstavuje významnú súčasť odbornej a vedeckovýskumnej činnosti múzea a prispieva k neustálemu zvyšovaniu odbornej kvalifikácie múzea.
- aktívne zapojenie sa do systému duálneho vzdelávania a poskytovanie priestoru pre prax žiakom strednej odbornej školy, čím múzeum prispieva k prepojeniu teoretických vedomostí získaných v škole s reálnym pracovným prostredím kultúrnej inštitúcie

Slabé stránky:

- nedostatočné predchádzajúce spracovanie a správa niektorých zbierkových fondov, množstvo nezaevidovaných predmetov
- nedostatočný a nejednotný systém dokumentácie zbierkových predmetov

- slabá dynamika práce úseku konzervátora a technických pracovníkov, nízky počet konzervovaných predmetov
- znížená dostupnosť pre verejnosť - dočasné obmedzenia prevádzky v súvislosti s plánovanými rekonštrukčnými procesmi, ich negatívny vplyv na návštevnosť
- zastaralé expozičné a technické vybavenie, časť výstavného a prezentačného vybavenia už nezodpovedá súčasným nárokom na modernú múzejnú prezentáciu a návštevnícky komfort
- technické a stavebné obmedzenia objektov, havarijný stav niektorých budov

3. Vyhodnotenie odbornej činnosti za rok 2025

- **Akvizičná činnosť a odborná evidencia zbierkových predmetov**

Sklenené negatívy fotografií v počte 41 ks - zachytávajú Prešov, Tatry a architektúru vybraných miest východného Slovenska.

Filmové negatívy fotografií v počte 20 ks - zachytávajú Prešov, Tatry a architektúru vybraných miest východného Slovenska.

Súprava historického nábytku z konca 19. st. - 6 ks: sedačka, 2 kreslá, 2 stoličky, stôl.

Historická skriňa biedermeier - 1 ks.

Počet prírastkov za rok (prírastkových čísel/ks/hodnota): 0

Celkový počet zbierkových predmetov (prírastkových čísel/ks):

Krajské múzeum v Prešove (bez OJ HnT) eviduje celkovo 70 872 prírastkových čísel, a 99 102 ks zbierkových predmetov a OJ Hanušovce n. T. eviduje celkovo 9 171 prírastkových čísel a 19 844 ks zbierkových predmetov.

Počet záznamov v centrálnej evidencii zbierkových predmetov za rok: 0

Celkový počet záznamov v centrálnej evidencii zbierkových predmetov:

Od novembra 2023 bol zavedený nový systém elektronickej evidencie DEMZ – digitálna evidencia zbierkových predmetov, kde sa nadobudnuté predmety evidujú priebežne počas roka.

Krajské múzeum v Prešove doposiaľ eviduje v elektronickej systéme (DEMZ) celkovo 33 331 zbierkových predmetov. Organizačná jednotka Hanušovce n. T. doposiaľ eviduje v elektronickej systéme celkovo 8893 záznamov.

Celkový počet zdigitalizovaných zbierkových predmetov:

Dokumentačné oddelenie OJ Hanušovce n. T. registruje 704 digitálnych záznamov za rok 2025, získaných zo všetkých podujatí a aktivít múzea, ako aj rôznych spoločenských podujatí, ktoré sa v Kaštieli a archeoparku v Hanušovciach nad Topľou konali, ako aj 52 záznamov predmetov, získaných darom, ktoré boli následne registrované. Z terénneho výskumu pracovníkov prírodovedného oddelenia bolo vyhotovených 84 digitálnych záznamov.

Počet zasadnutí komisie na tvorbu zbierok za rok: 3

V roku 2025 sa uskutočnili tri zasadnutia Komisie pre tvorbu zbierok. Prvé zasadnutie sa uskutočnilo 24.2.2025 v pôvodnom zložení (t.j. v zložení ako v predošlom roku). Druhé a tretie zasadnutie sa uskutočnili dňa 21.10.2025, resp. 10.11.2025 už v pozmenenom zložení. Komisia pre tvorbu zbierok, ktorej pôsobnosť sa vzťahuje na všetky organizačné jednotky navrhla na nadobudnutie spolu 177 predmetov kultúrnej hodnoty, ktorých nadobúdacia hodnota bola odhadnutá na 30 160 eur. Z tohto počtu bolo 75 predmetov získaných darom, 79 predmetov navrhnutých na zakúpenie a 23 predmetov bolo získaných vlastným výskumom. Všetky predložené návrhy boli komisiou odsúhlasené na nadobudnutie.

• Bezpečnosť a odborná ochrana zbierkových predmetov

Vzhľadom na rekonštrukciu historickej budovy (tzv. Rákociho palác a príslušie objekty v správe KM PÚ) č. 86 na Hlavnej ulici v Prešove vznikla potreba vystáňovať zbierky, ktoré boli doposiaľ uložené v týchto priestoroch, t.j. zbierka Literárna história, zbierka Militárie, zbierka Sfragistika a zbierka Numizmatika. Odborní zamestnanci – kurátori zbierok (Mgr. Šimon Kačmár, Mgr. Michal Falat, PhD., Mgr. Nikoleta Lattová, PhD. a Mgr. Igor Lazorik) v spolupráci s technickým pracovníkom Jánom Figurom a konzervátorom Jánom Semanišinom presťahovali zbierky do nových priestorov do budovy na Konštantínovej č. 2 v Prešove. Do týchto priestorov boli premiestnené aj niektoré nadrozmerné predmety, čím bolo ukončené vystáňovanie zbierkových predmetov z budovy na Hlavnej č. 86 ako nevyhnutný predpoklad pre uskutočnenie rekonštrukcie. Nové depozitárne priestory boli podrobené prehliadke a navrhnuté boli opravy. Najvýraznejším a najakútnejším nedostatkom je toho času chýbajúce tienenie okien. Z tohto dôvodu boli pracovníci poverení zistením počtu okien, ich rozmerov a navrhnutím riešenia. Riešenie nedostatku stále prebieha.

Kurátor zbierky Mgr. Šimon Kačmár sa po oboznámení so zbierkou etnografia rozhodol roztriediť zbierkové predmety a oddeliť poškodené a červotočom napadnuté predmety od zvyšku zbierky. Za týmto účelom pripravuje dokumentáciu na vyradenie niektorých zbierkových predmetov, ktoré už nemožno zachrániť.

Odborní pracovníci spolu s projektovou manažérkou Mgr. Dominikou Groškovou navrhli v rámci jedného z medzinárodných projektov (Interreg) zakúpenie vybavenia do depozitára zbierky Umelecká história, ktoré by vyhovovalo podmienkam na vybavenie depozitára v 21. storočí. Súčasťou tohto projektu bol aj návrh na vybavenie reštauračnej a konzervačnej dielne v budove na Konštantínovej č. 2 v Prešove, kde sú umiestnené depozitáre. Projekt podáva partner z Rumunska v najbližších dňoch a v prípade schválenia projektu dôjde v budúcom roku k inštalácii zariadenia.

Konzervátor Ján Semanišin pripravil v spolupráci s odbornými pracovníkmi nové police do viacerých depozitárnych priestorov, čím došlo k značnej úspore priestoru a zjednodušeniu práce so zbierkovými predmetmi. Zároveň sa popri inej činnosti venoval odbornému ošetrovaniu, resp. čisteniu viacerých zbierkových predmetov pred ich inštaláciou vo výstavných priestoroch. Jednalo sa o niekoľko ružencov, historické kalichy; počas digitalizácie zbierkových predmetov odborne ošetril drobné poškodenia historických hodín.

V depozitári zbierky Umelecká história Mgr. art. Ivana Ramáčová v spolupráci s Jánom Semanišinom, Mgr. Luciou Drábikovou, Mgr. Igorom Lazoríkom realizovali práce na kontrole zbierkových predmetov a ich fyzického stavu. Bola realizovaná obnova starých štítkov s evidenčnými číslami. Boli začaté práce na zlepšení uloženia a organizácii diel v depozitári. Prebehla fotodokumentácia zbierkových predmetov a ich fyzického stavu, na základe ktorej bude zlepšená evidencia diel, spracovaná aktualizácia nacenenia hodnoty zbierkových predmetov a následne navrhnuté ďalšie odborné ošetrovanie zbierkových predmetov. Tieto práce budú pokračovať i začiatkom roka 2026.

V roku 2025 začala revízia viacerých zbierkových fondov súvisiacich s presťahovaním zbierok do nových depozitárnych priestorov. K 31. 12. 2025 boli ukončené revízie týchto zbierok: Literárna história, Slovenská republika rád, Etnografia, Geológia, Militárie, História.

Uloženie zbierky zoológia, fotodokumentácia, určenie hodnoty zbierok, oprava nesprávnych názvov zbierkových predmetov, ošetrovanie pred škodcami.

Expozičné a výstavné priestory (m²): 4094 m²

Depozitárne priestory (m²): 1696 m²

Ostatné priestory (m²): pracovné 518 m², prednáškové miestnosti 294 m², dielne a laboratória 260 m², iné priestory 631 m²

Odborne ošetrené zbierkové predmety/počet za rok/spôsob ošetrovania: 23 + 5 zreštaurovaných diel.

V Krajskom múzeu v Prešove zrealizovala reštaurátorský prieskum a reštaurátorský zásah v roku 2025 Mgr. art. Ivana Ramáčová na 5 dielach. Zreštaurované boli diela: Portrét šľachtica U-1470, J. Muška: V prírode U-1615, Anton Rholly U-0359, Hermína

Bujanovicsová U-305, Procesiový kríž (Bez čísla). Diela boli stabilizované, očistené a esteticky scelené.

V OJ Hanušovce na ošetrovaní zbierkových predmetov pracovala pracovníčka Miriam Velebírová. Predmetom základného ošetrovania boli predovšetkým novonadobudnuté zbierkové predmety v počte 23 ks, ktoré boli očistené a základne konzervované.

- **Vedecko-výskumná činnosť**

Názov úlohy/riešiteľ/výstup:

Drobné sakrálne stavby na Šariši (prícestné kríže, kaplnky, sochy svätcov) /Mgr. Šimon Kačmár/ – dlhodobý výskum - zber údajov (historické mapy, archívy, oral history)

Odborné konzultácie s bádateľmi /Mgr. Šimon Kačmár/ - výskum v rámci zbierkových fondov etnografia, militárie, numizmatika

Historické tlače v knižnici KMPO - /Mgr. Šimon Kačmár/ - výskum, rešerš podkladov na prípravu štúdie

Heuristický výskum (archív, knižnica) k pôsobnosti Slovenskej ligy v Stropkove – /Mgr. Michal Falat, PhD./ – príprava k inštalácii výstavy venovanej 100. výročiu založenia 92. zboru Slovenskej ligy v Stropkove a odborného textu na publikovanie

Heuristický výskum k výstavbe vodného diela Veľká Domaša – /Mgr. Michal Falat, PhD./ – predbežný výskum pramenného materiálu k potenciálnej výstave, resp. vytvorenie podkladov pre žiadosť o finančný príspevok z Fondu na podporu umenia

Heuristický výskum k dejinám rusínskej menšiny na (východnom) Slovensku – /Mgr. Michal Falat, PhD./ – dlhodobý zber písomného materiálu k (politickým) dejinám Rusínov na Slovensku a postupné publikovanie v odborných časopisoch

Zimné sčítanie netopierov na zimoviskách – /RNDr. Peter Pjenčák/ Zámotov, Banské, Dubnícke opáľové bane, Drevení, Humenské vrchy, Volovské vrchy - údaje v databáze

Zimné sčítanie vodného vtáctva – /RNDr. Peter Pjenčák/ na Domaši, Malej Domaši a úseku Tople Soľ – Sačurov - údaje v databáze, prednáška

Monitoring hniezdenia bociana bieleho – /RNDr. Peter Pjenčák/ - zber údajov, fotodokumentácia, odborný článok

Monitoring krúžkovaných bocianov na hniezdach východného Slovenska – /RNDr. Peter Pjenčák/ - odborný článok

Monitoring krúžkovaných bocianov na skládke TKO Myslina – /RNDr. Peter Pjenčák/
zber údajov, fotodokumentácia

Avifauna parku v Hanušovciach nad Topľou – /RNDr. Peter Pjenčák/ - zber údajov na prednášku

Mapovanie druhov čeľade Orchidaceae / E.Dercová / prednáška, článok

Mapovanie invázných rastlín / E.Dercová / príprava výstavy, článok

Výskum lokalít vzácnej flóry v Beskydskom predhorí / E.Dercová / prednáška

Mapovanie rodu Heracleum v Hanušovciach n.T. / E.Dercová / údaje do publikácie Flóra Slanských vrchov

Mapovanie populácií európsky významných druhov - Pulsatilla grandis / E.Dercová / údaje zverejnené v KIMS

Fakultná nemocnica J. A. Reimana v Prešove / N. Lattová/ - libreto, výstava, odborný výklad spojený s prehliadkou nemocnice, príspevok na konferencii, štúdia v zborníku.

Náboženské spolky v Stropkove /N. Lattová/ - výstava

Vznik, vývoj a výstavná činnosť Krajského múzea v Prešove /N. Lattová/ - výstava, prednáška.

História Rákociho paláca /N. Lattová/ - odborný výklad spojený s prehliadkou Rákociho paláca

Karol Divald a produkcia ateliéru Divald v zbierkach Krajského múzea v Prešove / N. Lattová/ príspevok na konferencii, odborné konzultácie s bádateľmi.

Stredoveké mesto /N. Lattová/ - príprava projektu a interaktívnej vyučovacej hodiny v rámci projektu Živé múzeum

Zrodenie mesta - ako vznikalo mesto Prešov /N. Lattová/ - návrh novej expozície

Tri generácie národného obrodzenia /N. Lattová/ - výučba v rámci duálneho vzdelávania, resp. projektu Živé múzeum

Láska v našich zbierkach /N. Lattová/ - výskum v rámci zbierkových fondov KM PO - vyhľadanie predmetov, prevažne listov a fotografií, ktoré prezentujú príbehy lásky. Prezentácia v rámci rovnomennej prednášky.

Mikuláš Moyzes /N. Lattová/ - publikácia

História gombikárskeho cechu /N. Lattová/ - štúdium témy a vyhľadanie zbierkových predmetov, ktoré boli predmetom činnosti cechu gombikárov. Výsledkom bola prednáška a prezentácia zbierkových predmetov v rámci detskej univerzity.

Významné osobnosti hudobného a kultúrneho života v Prešove /I. Lazorík/ - archívny výskum, sústredovanie a štúdium odbornej literatúry, výber dychových hudobných nástrojov zo zbierky RKS v Prešove, scenár výstavy.

V. Tarjányi - významná osobnosť prešovského hudobného a kultúrneho života /I. Lazorík/ - príprava podujatia pre verejnosť - konzultácie a príprava videoprojekcie.

August 1968 /I. Lazorík/ - archívny výskum, sústredovanie a štúdium odbornej literatúry, výber dobovej tlače, fotografií a plagátov. Využitie audiovizuálnych dokumentačných materiálov zo zbierky ND viažucich sa k augustovým udalostiam v Prešove a na Slovensku.

Augustové udalosti v roku 1968 v Prešove /I. Lazorík/ - príprava projektu a interaktívnej vyučovacej hodiny v rámci projektu Živé múzeum.

Nežná revolúcia 1989 /I. Lazorík/ - archívny výskum, sústredovanie a štúdium odbornej literatúry. Použitie fotodokumentačného materiálu získaného z ÚPN, príprava príspevku na sociálne siete.

ČSČK a medzinárodná pomoc východnému Slovensku po 2. sv. vojne /I. Lazorík/ - archívny výskum, sústredovanie a štúdium odbornej literatúry, príspevok na sociálne siete.

Reklama na Slovensku do roku 1948 /I. Lazorík/ - výskum v rámci zbierok PO a ND - vytypovanie predmetov, dokumentov reklamného charakteru do pripravovaného katalógu (Múzeum obchodu v BA).

Ladislav Pavlovič - futbalová legenda /I. Lazorík/ - výber fotografického materiálu pre panelovú výstavu, návrh a grafická realizácia výstavy.

Študentské hasičské jednotky v minulosti /I. Lazorík/ - štúdium literatúry, výber fotografií, odborný článok.

Štúdie a články v odbornej tlači/autor/téma/počet spolu: (11)

FALAT, Michal. K politickej činnosti Antona Beskida. In: *Slovanský prehľad*. roč. 111, č. 1, 2025, s. 113–139.

FALAT, Michal. Rusínska inteligencia a jej úsilie o uplatnenie v politickom a spoločenskom živote po vzniku Československa. (príspevok z vedeckej konferencie v ŠVK Prešov; momentálne v tlači; predpokladaný termín publikovania prvý štvrt'rok 2026)

KAČMÁR, Šimon. Vedecká konferencia Drevená architektúra pohraničia, Bardejovské kúpele 8. – 9. október 2025 – správa z podujatia. In: *Spoločnosť a dejiny VII. (človek – osobnosť – pamiatky)*. Ed. Domenová Marcela. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity, 2025, s. 87 – 89. ISBN 978-80-555-3646-0 [anotácia]

KAČMÁR, Šimon. FURMANIK, Martin a kol. Dejiny Nemcov na Spiši. Turany: Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi, 2023. 391 s. ISBN 978-80-85173-41-3. In: *Spoločnosť a dejiny VII. (človek – osobnosť – pamiatky)*. Ed. Domenová Marcela. Prešov : Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity, 2025, s. 93 – 94. ISBN 978-80-555-3646-0 [anotácia]

KAČMÁR, Šimon. *Reklama na zdravie (inzercia na stránkach Veľkého zábavného kalendára z rokov 1888 – 1935)*. (príspevok z vedeckej konferencie v ŠVK Prešov; predpokladaný termín publikovania v roku 2026)

FULIN, Miroslav, PJENČÁK, Peter, ČAHOJ, Matúš, REITEROVÁ, Ľudmila, REITER, Samo. Bocian biely (*Ciconia ciconia* L.) v Chránenom vtáčom území Laborecká vrchovina. In *Východoslovenský tábor ochrancov prírody XLIX, Prehľad výsledkov činnosti odborných sekcií*, 2025, s. 107-116. ISBN 978-80-8184-120-0

LATTOVÁ, Nikoleta. Mikuláš Moyzes (1872 – 1944) a jeho pozostalosť v Krajskom múzeu v Prešove. In Hupko, Daniel (ed.). *Museologica literaria 2023*. Banská Bystrica, 2024, s. 221 – 234. Dostupný online.

LATTOVÁ, Nikoleta. 90 rokov Fakultnej nemocnice s poliklinikou Jána Adama Reimana Prešov (1935 – 2025). In Kacvinská, R. – Platová, J. (eds.) *Česko-slovenská vedecká konferencia dejín medicíny. Dejiny osobností, inštitúcií, medicínskych odborov, vynálezov*. Košice, s. 34 – 45. – v tlači.

LAZORÍK, Igor. Študentské hasičské jednotky v minulosti. In: *Hasičský rok 2025*. DPO SR, s. 56-58. ISBN 978-80-974756-1/1.

LAZORÍK, Igor. Továreň hasičských striekačiek Ing. Bohuslava Eberta. In: *Požiarňik*. DPO SR, s. 20-21. ISSN: 0231-617X.

LAZORÍK, Igor. Protipožiarné nariadenia a opatrenia. In: *Požiarňik*. DPO SR, s. 20-21. ISSN: 0231-617X.,

Prednášky na odborných fórach/autor/téma/počet spolu: (24)

KAČMÁR, Šimon. *Kaštieľ Stropkov 15. rokov súčasťou Krajského múzea v Prešove*. Prednáška v rámci pravidelného podujatia Čaj o piatej u Rákociho, 10.12.2025, Krajské múzeum v Prešove.

FALAT, Michal. *Duša v tradičných predstavách ľudu.* Prednáška v rámci pravidelného podujatia Čaj o piatej u Rákociho, 26.11.2025, Krajské múzeum v Prešove.

FALAT, Michal. *Anton Beskid - popredný rusínsky politik prvej polovice 20. storočia.* Prednáška venovaná výročiu narodenia osobnosti, 18.9.2025, Slovenské národné múzeum – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove.

FALAT, Michal. *Participation of Rusyn Intelligentsia in State Administration on the Territory of the Subcarpathian Rus.* Medzinárodná konferencia "Pokrizova obnova", 24. – 26.9.2025, Národní archiv České republiky v Prahe.

LATTOVÁ, Nikoleta. *90 rokov Fakultnej nemocnice s poliklinikou Jána Adama Reimana Prešov (1935 – 2025).* In Česko-slovenská vedecká konferencia dejín medicíny. Dejiny osobností, inštitúcií, medicínskych odborov, vynálezov. Košice, 20.-21. júna 2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Produkcia ateliéru Divald v zbierkach Krajského múzea v Prešove.* In Muzeum Okregowe w Rzeszowe. Rzeszow, 20.11.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *"Duálne vzdelávanie" – Živé múzeum. – prezentácia projektu a múzea v rámci zasadnutia Odbornej komisie pre výchovu a vzdelávanie v múzeách pod záštitou Zväzu múzeí na Slovensku.* Bratislava, 27.5.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Láska v našich zbierkach.* In Čaj o piatej u Rákociho v rámci národného týždňa manželstva. Krajské múzeum v Prešove, 12.2.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Mikuláš Moyzes. Cítim, že žijem. Prezentácia publikácie.* Krajské múzeum v Prešove, 6.3.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *História Rákociho paláca a Krajského múzea v Prešove. Odborný výklad spojený s prehliadkou Rákociho paláca.* In Noc múzeí. Krajské múzeum v Prešove, 17.5.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *História gombikárskeho cechu.* In Detská univerzita. Krajské múzeum v Prešove, 2. – 3. 7. 2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *80 rokov Krajského múzea v Prešove.* In Čaj o piatej u Rákociho 80/50/15. Krajské múzeum v Prešove, 10.12.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Fakultná nemocnica J. A. Reimana v Prešove - Odborný výklad o vzniku a vývoji nemocnice spojený s prehliadkou nemocničného areálu.* In Objavovanie Prešova. Fakultná nemocnica J.A.Reimana Prešov, 18.5.2025

PJENČÁK, Peter: *Zimné sčítanie vodného vtáctva. Prednáška o dlhodobom monitorovacom programe na sledovanie populácií zimujúcich vtákov, ktorý beží vo vyše 100 krajinách na celom svete.* In: Kaštieľ Hanušovce n. T. - pivnica. 24.1.2025

DERCOVÁ, Elena: *Orchidey vo voľnej prírode. Prednáška o dlhodobom výskume výskytu zástupcov vzácnej čelade vstavačovitých v našom regióne.* In: Kaštieľ Hanušovce n. T. - pivnica. 20.2.2025

DERCOVÁ, Elena: *Orchidey v Slanských vrchoch. Prednáška o výskyte zástupcov vzácnej čelade vstavačovitých v Slanských vrchoch.* In: Slanské vrchy - terén, 26.4.2025

DERCOVÁ, Elena: *Za krásami slovenských orchideí. Prednáška o lokalitách vzácnej teplomilnej flóry v geomorfologickom celku Beskydské predhorie.* In: Petkovce - terén, 11.5.2025

ANDREJOVÁ, Zuzana; BRUSS, Samuel: *Ludové plastiky zo Šariša. Prezentácia publikácie.* In: Krajské múzeum v Prešove 20.3.2025

PJENČÁK, Peter: *Príroda Domaše. Komentovaná prehliadka a prednáška zoológa Petra Pjenčáka pri príležitosti Svetového dňa vody.* In: Kaštieľ Stropkov 19.3.2025

PJENČÁK, Peter: *Príroda Domaše. Prezentácia publikácie.* In: Krajské múzeum v Prešove 20.3.2025

GLOD, Ondrej: *Dejiny židovskej komunity v Hanušovciach nad Topľou a regióne. Prednáška o kultúre, náboženstve, tradícii a zvykoch židovskej časti obyvateľstva Hanušoviec nad Topľou a regiónu.* In: Kaštieľ Hanušovce n. T. - pivnica. 3.4.2025

GLOD, Ondrej: *Dejiny sakrálnej architektúry. Prednáška o architektúre.* In: Kostol Nanebovstúpenia Panny Márie v Hanušovciach nad Topľou. 24.4.2025

PJENČÁK, Peter: *50. rokov múzea v Hanušovciach nad Topľou.* In: 73. Čaj o piatej u Rákociho. Krajské múzeum v Prešove, 10.12.2025.

DRÁBIKOVÁ, Lucia. *Využitie digitálnych nástrojov na osvetu a vzdelávanie verejnosti o kultúrnom dedičstve.* In: Virtuálne kultúrne múzeá, konferencia v rámci projektu Interreg. Prešov, 9.12.2025.

Odborné knižné publikácie/autor/téma/počet spolu: (3)

ANDREJOVÁ, Zuzana; BRUSS, Samuel: *Ludové plastiky zo Šariša – Viera ľudí do dreva vložená.* Vydalo Krajské múzeum v Prešove, 2025, 132 s., ISBN 978-80-89952-21-2

PJENČÁK, Peter: *Príroda Domaše.* Vydalo Krajské múzeum v Prešove, 2025, 96 s., ISBN 978-80-89952-22-9

LATTOVÁ, Nikoleta. *Mikuláš Moyzes: "Cítim, že žijem."* Prešov : Krajské múzeum v Prešove, 2025, 80 s. ISBN 978-80-89952-20-5. - katalóg z rovnomennej výstavy prezentuje významného hudobného skladateľa M. Moyzesa, ktorý žil v Prešove v r. 1908 - 1944.

- **Prezentačná činnosť**

Počet stálych expozícií: (11)

Prešov - Rákociho palác (0)

Stále expozície nie sú v meštianskych domoch Hlavná 86, 88 a 90 prístupné z dôvodu nadchádzajúcej rekonštrukcie.

Hanušovce nad Topľou - Kaštieľ a archeopark Hanušovce nad Topľou (2)

Stále expozície nie sú v interiéri kaštieľa prístupné z dôvodu nadchádzajúcej rekonštrukcie. Verejnosti je prístupná Archeologická expozícia inštalovaná v pivnici kaštieľa a archeopark.

Živá archeológia ako jedinečný produkt kultúrneho turizmu Karpát. Zámocká 160/5, Hanušovce nad Topľou. Trvanie od r. 2014. Poklady najstaršej histórie prináša archeologická expozícia prezentovaná v pivnici kaštieľa. Je jedinečnou stálou expozíciou múzea s prezentáciou archeologických nálezov z významných lokalít východného Slovenska. Originálne exponáty od paleolitu po novovek dopĺňajú diorámy s prezentáciou historických ľudských činností z rôznych období našich dejín.

Open air múzeum Archeopark Živá archeológia. Zámocká 160/5, Hanušovce nad Topľou. Trvanie od r. 2018. Exteriérová expozícia s prezentáciou replík historických stavieb z archeologických výskumov od paleolitu po včasný stredovek. Súčasťou múzea pod holým nebom je aj mobiliár a remeselné dielne s hrnčiarskym kruhom, pecami na vypaľovanie keramiky, sklárskou pecou a pecou na pečenie chleba.

Stropkov

História mesta Stropkov a Stropkovského hradu. Zámocká 519/3, Stropkov. Výstava približuje dejiny mesta Stropkov a Stropkovského hradu od prvej písomnej zmienky z roku 1404 až po 20. storočie. Navštevníci sa oboznámia s významnými hradnými pánmi, rozvojom mesta v 16. storočí, ojedinelým Stropkovským veľkým cechom remeselníkov, ako aj s tragickými udalosťami, ktoré zásadne ovplyvnili jeho podobu – najmä požiar v roku 1814 a udalosti oboch svetových vojen. Súčasťou výstavy sú aj osobnosti, významné udalosti a národné kultúrne pamiatky späté s históriou Stropkova.

Sakrálne umenie Stropkova a okolia. Zámocká 519/3, Stropkov. Expozícia predstavuje vývoj náboženského života v regióne so zameraním na rímskokatolícku tradíciu aj východné cirkvi. Dokumentuje významné duchovné udalosti, osobnosti a inštitúcie, vrátane najstaršieho škapuliarskeho bratstva na území bývalého Uhorska. Súčasťou expozície sú vzácne sakrálne artefakty od 16. do 18. storočia, ikonostas, knižné pamiatky a liturgické predmety pochádzajúce aj zo zaniknutých obcí zatopených vodnou nádržou Domaša.

Bábiky a hračky z celého sveta. Zámocká 519/3, Stropkov. Expozícia predstavuje pestré zberateľské kolekcie bábik rôznych štýlov, vrátane bábik inšpirovaných literárnymi

hrdinkami svetovej literatúry. Súčasťou expozície je dobový detský nábytok zo začiatku 20. storočia, hračky šľachtickej rodiny Dessewffy – Gundelfingen, ako aj predmety z rôznych materiálov dokumentujúce vývoj hračiek a spôsoby hry detí v minulosti, vrátane hračiek starých Stropkovčanov.

František Veselý – výber z diela. Zámocká 519/3, Stropkov. Výstava predstavuje výber z tvorby akademického maliara Františka Veselého (1938 – 2001), rodáka zo Stropkova. Zameriava sa na jeho nadčasové výtvarné spracovanie tém ekológie, historickej podoby mesta Stropkov a technického pokroku vo vzťahu k človeku. Autor vo svojej tvorbe využíval najmä kombinované techniky, pastel a olejomalbu. Výstava zároveň pripomína jeho významné postavenie v regionálnom kultúrnom kontexte, keďže jeho meno nesie základná umelecká škola v Stropkove a výtvarné plenéry v okrese Stropkov.

Tesla Stropkov. Zámocká 519/3, Stropkov. Expozícia dokumentuje históriu výroby telefónnych prístrojov, spojovacej a špeciálnej techniky určenej pre civilné aj bezpečnostné zložky. Približuje vývoj závodu Tesla Stropkov od jeho vzniku v roku 1960, obdobie najväčšieho rozmachu s takmer 4 000 zamestnancami a jeho významné postavenie ako nadregionálneho zamestnávateľa. Súčasťou expozície je aj prezentácia oceneného telekomunikačného zariadenia, ktoré získalo zlatú medailu Slovak Gold v roku 1996, ako aj informácia o ďalšom pôsobení podniku v súčasnosti.

Expozitúra Sabinov

Slobodné kráľovské mesto Sabinov. Múzeum vo vybranom meštianskom dome v správe a majetku mesta Sabinov prevádzkuje stálu expozíciu, ktorá dokumentuje historický, právny a spoločenský vývoj mesta a jeho postavenie slobodného kráľovského mesta.

Expozitúra Zámutov

Dejiny lesníctva a drevárstva. Zámutov 1050, 094 15 Zámutov. Trvanie od r. 2014. Prírodovedná expozícia vytvorená v spolupráci s organizáciou Lesy SR, š.p., Banská Bystrica, OZ Vranov nad Topľou, umiestnená v historickej budove Lesnej správy Zámutov.

Expozitúra Petrovce

Národ za Národ. Obecný úrad Petrovce 89. Trvanie od r. 2024. Stála expozícia v obecnom múzeu v obci Petrovce venovaná Slovenskému národnému povstaniu a pôsobeniu partizánskej skupiny Čapajev v obci a regióne.

Expozitúra Giraltovce

Hrdina Ján Štefánik a SNP v Giraltovciach. Dukelská 67, 087 01 Giraltovce. Trvanie expozície od r. 2022. Historická expozícia venovaná vojnovému hrdinovi Jánovi Štefánikovi a SNP.

Počet výstav za rok: 11

Z úprimnej viery zdedené. Ing. Samuel Bruss.

- Kaštieľ Stropkov
- trvanie: 10.12.2024 - 15.2.2025

V rytierskej sále Kaštieľa Stropkov bolo vystavené originálne ľudové umenie rezbárov v podobe drevených figurálnych plastík.

Príroda Domaše. RNDr. Peter Pjenčák.

- Kaštieľ Stropkov
- trvanie: 6.3.2025 – 30.4.2025
- vernisáž: 6.3.2025

Výstava zoológa Petra Pjenčáka, ktorá zachytávala jeho dlhodobý výskum ornitofauny vodnej nádrže Domaša a Vyrovnávacej VN Malá Domaša.

750. rokov Vranov nad Topľou. Kolektív zamestnancov Krajského múzea.

- Dom kultúry, Námestie Slobody Vranov nad Topľou
- trvanie: 1.9.2020 – trvá

Tematická panelová výstava k 750. výročiu prvej písomnej zmienky o meste Vranov nad Topľou vznikla spoluprácou medzi Mestským domom kultúry vo Vranove nad Topľou a Krajským múzeom v Prešove. Inštalovaná bola v centre mesta Vranov nad Topľou, neskôr bola výstava presunutá do priestorov Domu kultúry.

Od maľučkyho mala – Zhiňaj bučka od maľučka. Mgr. Igor Lazorík, Mgr. Šimon Kačmár

- Kultúrne informačné centrum, Námestie slobody 62, Sabinov
- trvanie: 15.9.2025 – trvá

Výstava sa zameriava na dielo Jána Lazoríka, je vyhotovená pri príležitosti 10. výročia jeho úmrtia. Výstava zobrazuje život človeka v ľudovom prostredí od kolísky po jeho skon, obohatená je o autentické fotografie a zbierkové predmety, ktoré do múzea daroval Ján Lazorík.

90 rokov Fakultnej nemocnice J. A. Reimana (1935 – 2025). Mgr. Nikoleta Lattová, PhD.

- Chirurgický monoblok FNsP J. A. Reimana Prešov
- trvanie: 25.4.2025 - 28.2.2026

Výstava prezentuje 90 rokov existencie nemocnice v Prešove. Mapuje jej vznik, stavebný vývoj, významné osobnosti a umenie, ktoré sa ukrýva v nemocničnom areáli.

Sv. Florián - patrón hasičov. *Mgr. Igor Lazorič*

- Kaštieľ Stropkov
- trvanie: 7.5. - 30.6.2025
- vernisáž: 17.5.2025

Výstava o živote a mučeníckej smrti sv. Floriána, o tom, prečo bol pôvodne uctievaný ako ochranca pred povodňami, aj o spôsoboch jeho zobrazovania v umení. Výstava doplnená o exponáty zo zbierky Požiarnej ochrany Krajského múzea v Prešove.

Ladislav Pavlovič - futbalová legenda.

- Hlavná 139, Prešov
- trvanie: 1.7. - 31.8.2025

Panelová fotografická výstava mapuje život a kariéru Ladislava Pavloviča, najvýraznejšiu osobnosť prešovského futbalu. Tento vynikajúci krídelný útočník pôsobil v 1. československej futbalovej lige neuveriteľných 17 rokov, odohral v jej drese 347 zápasov a zaznamenal 164 gólov.

80 rokov výstavníctva Krajského múzea v Prešove. *Mgr. N. Lattová, PhD., Mgr. I. Lazorič*

- Hlavná 139, Prešov
- trvanie: 16.10.2025 – 16.1.2026

Výstava prezentovala 80 rokov výstavnej činnosti v Krajskom múzeu v Prešove. Prostredníctvom plagátov a pozvánok sa verejnosť oboznámila s výstavami, ktoré vznikli na pôde múzea. Veľkoformátové plagáty sú ukážkou výtvarného a grafického umenia jednotlivých dekád. Prácu, ktorá sa skrýva za každou výstavou priblížili vystavené libretá z dielne bývalých odborných pracovníkov.

Pod ochranou Najvyššieho. *Mgr. N. Lattová, PhD.*

- Kaštieľ Stropkov
- trvanie: 23.09.2025 - 13.01.2026
- vernisáž: 23.09.2025

Výstava prostredníctvom vzácných zbierkových predmetov a textových panelov prezentovala najstaršie náboženské spolky v Stropkove. Medzi unikátnymi vystavenými predmetmi boli Kniha príjmov a výdavkov Bratstva Preblahoslavenej Panny Márie Karmelskej v Stropkove z roku 1699 či zástava Ružencového spolku. Výstava sa realizovala pod záštitou predsedu Prešovského samosprávneho kraja – Milana Majerského.

Historické hodiny v zbierkach Krajského múzea v Prešove. Kolektív zamestnancov.

- Hlavná 86, Prešov
- trvanie: september 2025

Krátkodobá výstava za účelom digitalizácie a prípravy virtuálnej prehliadky.

Členská výstava Spolku KOPA.

- Hlavná 139, Prešov
- trvanie: 16.10.2025 - 16.1.2026
- vernisáž: 16.10.2025

Prezentácia tvorby autorov zo Spolku výtvarníkov KOPA, ktorý od roku 1991 združuje umelcov rôznych generácií, štýlov a národností. Členská výstava predstavila diela Anny Gajovej, Andreja Gaja, Rastislava Mravca, Kamila Jurašeka, Anny Simkovej a Nikol Sokolovej.

● KALENDÁR PODUJATÍ realizovaných v roku 2025

- príloha č. 1
- príloha č. 2

Počet kultúrno-vzdelávacích podujatí spolu: 56

Celkový počet návštevníkov za rok: 12062

z toho počet návštevníkov expozícií a výstav: 6748

Online činnosť:

Online činnosť Krajského múzea v Prešove tvorí významnú súčasť jeho prezentačných a informačných aktivít. Múzeum využíva webovú stránku a sociálne siete najmä na systematické informovanie verejnosti o svojej činnosti, výstavných projektoch, podujatiach, odborných aktivitách, ako aj na popularizáciu kultúrneho dedičstva a zbierkových fondov.

Na sociálnej sieti Facebook múzeum spravuje tri samostatné profily – Krajské múzeum v Prešove, Krajské múzeum v Prešove - kaštieľ Stropkov a Krajské múzeum - kaštieľ Hanušovce nad Topľou, ktoré reflektujú organizačnú štruktúru múzea a jeho pobočiek. Samostatná správa profilov umožňuje cielene oslovovať lokálne publikum,

informovať o špecifických aktivitách jednotlivých expozícií a zachovať regionálnu identitu pobočiek. V roku 2025 bolo uverejnených 183 príspevkov na profile Krajského múzea v Prešove, 127 príspevkov na profile Stropkov a 54 príspevkov na profile Hanušovce nad Topľou. Významné a nadregionálne príspevky sú zároveň vzájomne zdieľané, čím sa zabezpečuje širší dosah informácií a jednotná prezentácia inštitúcie.

Obsah príspevkov tvorili najmä informačné príspevky o výstavách a expozíciách, propagačné príspevky k pripravovaným a realizovaným podujatiam, fotoreportáže z vernisáží a sprievodných aktivít, edukačné a popularizačné príspevky približujúce zbierkové predmety, historické témy a osobnosti, ako aj dokumentačné príspevky mapujúce odbornú a prevádzkovú činnosť múzea.

Popri Facebooku múzeum využíva aj spoločný profil na sociálnej sieti Instagram pod hlavičkou Krajského múzea v Prešove. Tento profil slúži na jednotnú vizuálnu prezentáciu múzea ako celku a zahŕňa príspevky zo všetkých pobočiek. V hodnotenom období bolo na profile uverejnených 164 príspevkov, pričom dôraz bol kladený najmä na obrazový obsah, fotoreportáže z výstav a podujatí, stručné informačné texty a budovanie jednotnej vizuálnej identity múzea.

- **Medzinárodná spolupráca a spolupráca s národnostnými menšinami**

Krajské múzeum v Prešove v hodnotenom období pokračovalo v rozvoji dlhodobej medzinárodnej spolupráce s partnerskou inštitúciou **Muzeum Okręgowe w Rzeszowie (Poľská republika)**. V novembri 2025 sa odborné zamestnankyne múzea zúčastnili služobnej cesty do Rzeszowa pri príležitosti osláv 90. výročia založenia Múzea v Rzeszowe a 35. výročia založenia Etnografického múzea Franciszka Kotulu. Súčasťou programu bola odborná konferencia *Muzeálne zbierky. Znaky minulosti – narácie a kontexty*, na ktorej bola prezentovaná činnosť Krajského múzea v Prešove formou odborného príspevku. Účasť na podujatí zároveň prispela k posilneniu odborných kontaktov, výmene skúseností a rozvoju ďalšej spolupráce medzi oboma inštitúciami.

Iné činnosti: (napr. technicko – hospodárske a pod.)

4. Projektová činnosť v roku 2025

Vydanie edičného plánu Krajského múzea pre rok 2024

- výstup: Výstupom projektu bola grafická príprava a tlač troch publikácií autorov - odborných zamestnancov Krajského múzea v Prešove: *Príroda Domaše*, *Mikuláš*

Moyzes: “Cítim, že žijem”, a Ľudové plastiky zo Šariša. Publikácie boli vydané a odprezentované v marci 2025.

- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia; 3.6.2 Medziodborový výskum, publikačná a prekladateľská činnosť
- žiadaná suma: 18 070,00 EUR
- získaná suma: 7 000,00 EUR
- termín realizácie: 10/2024 - 03/2025 (pokračujúci projekt z predchádzajúceho roka)

Odborné ošetrovanie vybraných zbierkových predmetov - portréty cisársko-kráľovských veličenstiev III. etapa

- výstup: Prostredníctvom projektu sa externou reštaurátorkou podarilo reštaurovať 4 vzácne umelecké diela zbierky Umelecká história: portrét cisára Leopolda II., portrét Márie Terézie, portrét Márie Terézie v smútočných šatách a portrét cisárovnej Alžbety Bavorskej.
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia: 5.4 Reštaurovanie a ošetrovanie zbierkových fondov
- žiadaná suma: 17 440,00 EUR
- získaná suma: 8 000,00 EUR
- termín realizácie: 02/2024 - 09/2025 (pokračujúci projekt z predchádzajúceho roka)

Andrej Károly - zabudnutý vranovský rodák

- výstup: Výstupom projektu bola akvizícia/zakúpenie diel 4 diel vranovského umelca Andreja Károlyho, čím sa doplnila aktuálna zbierka obrazov tohto uznávaného autora. Zakúpené obrazy boli predstavené verejnosti formou krátkej výstavy a prednášky
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia: 5.2.2 Akvizícia múzeí
- žiadaná suma: 1 463,00 EUR
- získaná suma: 1 200,00 EUR
- termín realizácie: 04/2025 - 08/2025

Živé múzeum - múzejná pedagogika v praktickej výučbe dejín

- výstup: Výstupom projektu bude interaktívny program múzejnej pedagogiky, ktorý má za cieľ poskytnúť základným školám v regióne možnosť výučby dejepisu v priestoroch Krajského múzea, v novovybavenej učebni na Hlavnej ul. 139. Vďaka zakúpeniu interaktívnej technológie a naprogramovaným obsahom: Stredoveké mesto a August 1968 sa žiaci s históriou oboznámia priamo v múzeu, s odborným výkladom historikov Krajského múzea v Prešove.
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia: 5.2.1 Vedecko-výskumná a prezentačná činnosť – múzeá
- žiadaná suma: 53 334,00 EUR
- získaná suma: 25 000,00 EUR
- termín realizácie: 10/2025 - 03/2026

Reštaurovanie zbierkových predmetov Krajského múzea - Súbor cechových písomností

- výstup: Projekt je zameraný na reštaurovanie vzácných cechových písomností: Kniha cechová - Ev. č.: F 0725, Kniha cechová - Ev. č.: F 0726, Kniha cechová zlatníckeho cechu v Prešove - Ev. č.: F 0730, Brožúra cechové články - nariadenia pre remeselníkov - Ev. č.: DKA 01286. Tieto zbierkové predmety sa plánujú po otvorení Rákociho paláca prezentovať verejnosti v novej expozícii zameranej na prešovské cechy.
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia:
- žiadaná suma: 5 280,00 EUR
- získaná suma: 3 500,00 EUR
- termín realizácie: 11/2025 - 06/2026

Komplexná obnova budovy Kumštu - Príprava architektonickej súťaže

- výstup: Projekt je zameraný na administratívnu prípravu malej architektonickej súťaže návrhov, ktorej cieľom je získať návrh pre komplexnú obnovu NKP Kumšt. Projekt zahŕňa aktivity smerujúce k príprave súťažných podkladov (posudky, zameranie NKP, aktualizácia podkladov), a taktiež administráciu samotnej architektonickej súťaže. Výstupom projektu bude víťazný návrh uchádzača, ktorý v ďalšej etape povedie k vypracovaniu projektovej dokumentácie obnovy NKP Kumšt.
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia: 8.1-fA Komplexná obnova kultúrnej infraštruktúry [fáza A]
- žiadaná suma: 45 000,00 EUR
- získaná suma: 20 000,00 EUR
- termín realizácie: 11/2025 - 10/2026

Akvizícia Krajského múzea v Prešove - Ochranný voz mesta Prešov

- výstup: Projekt sa zameriava na akvizíciu zbierkového predmetu - zakúpenie ochranného voza mesta Prešov, ktorý je dlhodobo vystavený v hasičskej expozícii Krajského múzea v Prešove, na základe zmluvy o úschove. Vďaka úspešnému projektu FPU sa podarilo tento voz - tzv. "kolera koč" - získať do zbierky hasičstva Krajského múzea.
- finančný zdroj, program, podprogram: Fond na podporu umenia: 5.2.2 Akvizícia múzeí
- žiadaná suma: 1 050,00 EUR
- získaná suma: 1 050,00 EUR
- termín realizácie: 12/2025 - 06/2026

Rekonštrukcia múzea - Komplexná obnova meštianskych domov, vrátane dvorov

- výstup: Predmetom projektu je komplexná rekonštrukcia objektu Krajského múzea v Prešove nachádzajúca sa v centre mesta Prešov, na Hlavnej ulici s nasledovnými súpisnými a orientačnými číslami 2985/86, 2986/88, 2987/90 na pozemku p.č.: 454/2

(súp. č. 86), 455 (súp.č. 88), 456/1 (súp.č. 90). Ide o tri historické renesančné objekty, ktoré boli v minulosti zrekonštruované (komplexná rekonštrukcia v roku 1957). Cieľom projektu je zlepšenie stavebnotechnického stavu pamiatkovo chránených budov, pričom sa zlepši ich energetická hospodárnosť, predĺži životnosť a zvýšia sa možnosti ich využívania verejnosťou.

- finančný zdroj, program, podprogram: Program Slovensko, 2P1 Energetická efektívnosť a dekarbonizácia
- žiadaná suma: 3 252 766,79 EUR
- získaná suma: 3 244 870,51 EUR
- termín realizácie: 01/2026 - 06/2027 (schválený v roku 2024, projekt presunutý z predchádzajúceho roka)

Obnova kaštieľa v Hanušovciach nad Topľou

- výstup: Predmetom projektu je obnova interiérov I. a II. NP, obnova zvoncových striech a podstrešia tzv. Veľkého kaštieľa Dessewffyovcov v Hanušovciach nad Topľou, ktorej cieľom je prinavrátiť pôvodnú autenticitu objektu so zohľadnením súčasných nárokov na jeho muzeálnu funkciu a prezentáciu výtvare hodnotných častí.
- finančný zdroj, program, podprogram: Program Slovensko - SK, 5P1 Moderné regióny
- žiadaná suma: 1 840 000,00 EUR
- získaná suma: 1 840 000,00 EUR
- termín realizácie: 01/2026 - 04/2028

Via regalis - Stredoveké spojenie Prešova s poľskými mestami/ Via regalis - Średniowieczne połączenie Preszowa z miastami polskimi

- výstup: Projekt sa zameriava na aktivity cezhraničnej spolupráce s dvoma múzeami na poľskej strane: s Okresným múzeom v Nowom Sączu a Okresným múzeom v Rzeszówe. V projekte sú naplánované aktivity: spoločná príprava výstavy "Via regalis", realizácia stredovekého jarmoku v Prešove, vydanie spoločnej publikácie a workshop cezhraničných partnerov.
- finančný zdroj, program, podprogram: Program Interreg Poľsko - Slovensko 2021 - 2027, Priorita 3. Kreatívne a turisticky atraktívne pohraničie
- žiadaná suma: 79 954,61 EUR
- získaná suma: 73 975,15 EUR
- termín realizácie: 11/2026 - 10/2027 (schválený v roku 2024, projekt presunutý z predchádzajúceho roka)

Reštaurovanie kultúrnych pamiatok pohraničia/ Renowacja zabytków kultury pogranicza

- výstup: Projekt sa zameriaval na aktivity cezhraničnej spolupráce s Okresným múzeom v Rzeszówe. V projekte boli naplánované aktivity: reštaurovanie uličných

fasád Krajského múzea v Prešove v rámci komplexnej obnovy, vybavenie reštaurátorskej a konzervátorskej dielne, spoločná konferencia a reštaurátorské workshopy pre pracovníkov múzeí i študentov reštaurovania.

- finančný zdroj, program, podprogram: Program Interreg Poľsko - Slovensko 2021 - 2027, Priorita 3. Kreatívne a turisticky atraktívne pohraničie
- žiadaná suma: 1 153 734,00 EUR
- získaná suma: projekt nebol podporený
- termín realizácie: -

Celkový počet podaných projektov za rok: 7

Počet schválených projektov za rok: 6

Počet realizovaných projektov za rok: 9

Celková suma schválených projektov: 5 224 595,66 EUR

5. Marketing a propagácia v roku 2025

Názov média a typ propagácie:

Facebook – Krajské múzeum v Prešove

Oficiálny profil Krajského múzea v Prešove slúži ako hlavný komunikačný kanál na prezentáciu činnosti múzea ako celku. Prostredníctvom pravidelných príspevkov múzeum informuje o výstavách, expozíciách, podujatiach, odborných aktivitách a projektoch, ako aj o prevádzkových zmenách. Profil zároveň plní dokumentačnú funkciu a prispieva k budovaniu povedomia o múzeu na regionálnej aj nadregionálnej úrovni.

Facebook – pobočka Stropkov

Facebooková stránka pobočky Stropkov je zameraná na ciele propagáciu aktivít realizovaných v Kaštieli Stropkov a jeho expozíciách. Slúži predovšetkým na informovanie miestnej verejnosti, škôl a návštevníkov o výstavách, edukačných programoch a podujatiach. Zachovanie samostatného profilu umožňuje reagovať na lokálne dianie a posilňovať vzťah múzea s komunitou v regióne.

Facebook – pobočka Hanušovce nad Topľou

Profil pobočky Hanušovce nad Topľou je určený na prezentáciu špecifických výstavných a edukačných aktivít tejto pobočky. Prostredníctvom príspevkov múzeum oslovuje lokálnych návštevníkov a propaguje regionálne kultúrne dedičstvo. Významné príspevky sú zároveň zdieľané aj na ostatných profiloch múzea s cieľom rozšírenia ich dosahu.

Instagram – Krajské múzeum v Prešove

Instagramový profil múzea slúži na jednotnú vizuálnu prezentáciu Krajského múzea v Prešove a všetkých jeho pobočiek. Dôraz je kladený najmä na obrazový obsah, fotoreportáže z výstav, podujatí a edukačných aktivít, ako aj na prezentáciu zbierkových predmetov. Profil prispieva k budovaniu jednotnej vizuálnej identity múzea a oslovuje najmä mladšie publikum.

Webové stránky múzea

Webové stránky predstavujú základný oficiálny informačný kanál múzea. Slúžia na zverejňovanie aktuálnych informácií o výstavách, expozíciách, podujatiach, projektoch a odborných aktivitách. Zároveň plnia archivačnú a referenčnú funkciu a zabezpečujú dostupnosť informácií pre širokú verejnosť.

Plagáty a tlačoviny

Tlačené propagačné materiály sú využívané najmä pri propagácii výstav, podujatí a vzdelávacích aktivít múzea. Tento typ propagácie dopĺňa online komunikáciu a oslovuje aj návštevníkov mimo digitálneho prostredia.

Tlačové správy a spolupráca s médiami

Múzeum pravidelne pripravuje tlačové správy k významným výstavám, podujatiam a projektom. Prostredníctvom spolupráce s regionálnymi médiami zabezpečuje informovanie verejnosti o svojej činnosti. Mediálne výstupy prispievajú k zvyšovaniu viditeľnosti múzea a jeho aktivít.

Okrem online kanálov múzeum pravidelne prezentuje svoju činnosť na odborných a verejných podujatiach. Medzi významné aktivity patrili napríklad účasť na Festivale múzeí v Markušovciach, Deň Prešovského samosprávneho kraja či Vianočná burza PSK, kde múzeum prostredníctvom výstavných a propagačných materiálov prezentovalo svoje zbierkové fondy, projekty a edukačné aktivity. Tieto formy prezentácie napomáhajú budovaniu povedomia o múzeu, rozvoju spolupráce s regionálnymi inštitúciami a priamej interakcii s návštevníkmi.

Print a elektronické médiá:

KAČMÁR, Šimon: *Zo zbierok Krajského múzea v Prešove - zlatý dukát*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 6.12.2025

KAČMÁR, Šimon: *Zo zbierok Krajského múzea v Prešove - gul'ovnica z roku 1750*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 11.10.2025

KAČMÁR, Šimon: *Sándor Petőfi v Prešove*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 31.7. 2025

KAČMÁR, Šimon: *Biskup P. Peter Gojdič*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 17.7. 2025

KAČMÁR, Šimon a TIMKOVÁ, Katarína. *História štedrej večere. Šariš: skromnosť, duchovno a komunitný rozmer*. In: www.topky.sk. 24.12.2025. On-line zdroj:

<https://www.topky.sk/cl/10/9279403/Nelutostna-historia-stedrej-vecere--Navrat-v-case-s-odb-ornikmi--maso-ako-LUXUS-a-taniere-pri-stole-navyse->

RAMÁČOVÁ, Ivana a DRÁBIKOVÁ, Lucia: *Zo zbierok Krajského múzea v Prešove- Portrét Anny Márie Szirmayovej*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 29.11.2025

RAMÁČOVÁ, Ivana a DRÁBIKOVÁ, Lucia: *Zo zbierok Krajského múzea v Prešove- S. Endrey: Hermína Bujanovicsová*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 1.11.2025

DERCOVÁ, Elena: *Lul'ok zemiakový (Solanum tuberosum)*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 14.1.2025

DERCOVÁ, Elena: *Pšenica (Triticum aestivum), jačmeň (Hordeum vulgare)*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 3.2.2025

DERCOVÁ, Elena: *Medzi obilniny patrí aj ryža*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 21.2.2025

DERCOVÁ, Elena: *Proso*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 28.2.2025

DERCOVÁ, Elena: *Pohánka*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 12.3.2025

DERCOVÁ, Elena: *Kukurica*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 4.4.2025

DERCOVÁ, Elena: *Už nám kvitnú orchidey*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 22.4.2025

DERCOVÁ, Elena: *Privandrovalec, ktorý vám náhodou vyrastie v záhrade – líčidlo jedlé*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 10.9.2025

DERCOVÁ, Elena: *Záhľadné útvary - konkrécie*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 15.11.2025

PJENČÁK, Peter: *Hrdlička záhradná*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou 9.11.2025

PJENČÁK, Peter: *Krakľ'a belasá – navrátiliec do našej prírody*. In: FB Krajské múzeum – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou

ŠNAJDER, Jakub: *Chránila vranovský vodný hrad priekopa? Realita mohla byť iná*. In: Vranovské novinky 29.1.2025

BRUSS, Samuel: *Evanjelická cirkev je pokladnica slovenského národa*. In: Evanjelický východ 3/2025

BRUSS, Samuel: *Občas sa cítim ako Indiana Jones*. In: Evanjelický východ 3/2025

LAZORÍK, Igor: *Oslobodenie Prešova*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 17.1.2025

LAZORÍK, Igor: *Obnova vojnou zničeného Prešova*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 12.2.2025

LAZORÍK, Igor: *Založenie futbalového klubu Snaha Prešov*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 13.2.2025

LAZORÍK, Igor: *Továrň hasičských striekačiek Ing. Bohuslava Eberta*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 9.3.2025

LAZORÍK, Igor: *Povojnová pomoc zo zahraničia*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 16.3.2025

LAZORÍK, Igor: *Jozef Bomba, šprintér v kopačkách*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 31.3.2025

LAZORÍK, Igor: *Evakuanti prechádzajúci Prešovom*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 5.3.2025

LAZORÍK, Igor: *Protipožiarne nariadenia a opatrenia*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 6.4.2025

LAZORÍK, Igor: *Ladislav Pavlovič, futbalová legenda*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 3.4.2025

LAZORÍK, Igor: *Sv. Florián - patrón hasičov*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 16.5.2025

LAZORÍK, Igor: *Emil Zátopek v Prešove*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 30.5.2025

LAZORÍK, Igor: *Výstavba závodu Křížík - závod Prešov*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 5.6.2025

LAZORÍK, Igor: *Povojnová obnova železničných tratí v Prešove*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 25.8.2025

LAZORÍK, Igor: *1. september - Deň Ústavy SR*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 1.9.2025

LAZORÍK, Igor: *Hasičské uzly*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 13.10.2025

LAZORÍK, Igor: *17. november 1989*. In: FB Krajské múzeum Prešov. 17.11.2025

LAZORÍK, Igor: *Hasičská striekačka Ing. Bohuslava Eberta*. In: Večerník. 25.2.2025

LAZORÍK, Igor: *Protipožiarne nariadenia a opatrenia*. In: Večerník. 4.4.2025

LAZORÍK, Igor: *Bombardovanie Prešova*. In: Korzár. 19.12.2025

LATTOVÁ, Nikoleta. *Nový rok = nové publikácie – text o publikácii Mikuláš Moyzes: „Citím, že žijem.“* 22.1.2026. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *A bola svadba – o manželstve Márie Terézie a Františka Lotrinského*, 12.2.2026. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Moje drahé dušičky – výber a popis zbierkového predmetu*, 14.2.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Osvietenský panovník Jozef II.*, 20.2.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Na svetový deň zdravia, nemocničná starostlivosť v Prešove*, 7.4. 2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *MUDr. Michal Farbaky. (1919 – 1988)*, 14.4.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Pivovarnícky cech v Prešove – deň knihy*, 23.4.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *1. máj sviatok práce a spomienka na Satmársky mier (Satmársky mier 1.5.1711)*, 1.5.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *90. výročie Okresnej nemocnice T.G.Masaryka*, 5.5.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Medzinárodný deň rodiny – rodina Renvers v našich zbierkach*, 15.5.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Výročie Memoranda národa slovenského (7.6.1861)*, 7.6.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Zo zbierkového fondu Slovenská republika rád v Krajskom múzeu v Prešove*, (vyhlásená 16. 6. 1919), 16.6.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *5. augusta 1919 sa v Martine konalo oživotvorujúce valné zhromaždenie Matice Slovenskej. – výročie Matice slovenskej*, 5.8.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Zo zbierok Krajského múzea v Prešove – klavír Mikuláša Moyzesa*, 25.10.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *28. október 1918 – vznik Československej republiky*, 28.10.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *30. októbra 1918 sa v Turčianskom sv. Martine konalo valné zhromaždenie slovenských politických predstaviteľov. Deklarácia slovenského národa*, 30.10.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *7. november – prvá písomná zmienka o Prešove*, 7.11.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

LATTOVÁ, Nikoleta. *11. november – Medzinárodný deň vojnových veteránov*, 11.11.2025. In FB a IG Krajské múzeum v Prešove.

Televízia/rozhlas:

BRUSS, Samuel: *Obnova grófskeho parku v Hanušovciach nad Topľou*. In: Rádio Regina Východ, 25.1.2025.

BRUSS, Samuel: *Zachraňujú zvyšky historického parku*. In: STVR – Správy, 1.2.2025.

PJENČÁK, Peter: *Úprava hniezda bociana bieleho v Jastrabí nad Topľou*. In: Mozaika Východu – Rádio Regina Východ, 13.3.2025.

DERCOVÁ, Elena: *Orchidey v Slanských vrchoch*. In: Rádio Regina Východ, 10.4.2025.

BRUSS, Samuel; ŠNAJDER, Jakub: *Vranovská história vs. budovateľstvo*. In: STVR – Správy, 19.4.2025.

BRUSS, Samuel: *Najstaršia kraslica*. In: Noviny TV JOJ 20.4.2025

LAZORÍK, Igor: *Sv. Florián - patrón hasičov*. In: TV AHOJ 17.5.2025.

FALAT, Michal. *Anton Beskid - popredný rusínsky politik prvej polovice 20. storočia*. Rozhovor s redaktorom Dávidom Palaščákom pre rádio Regina Východ, 18.9.2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *90 rokov Fakultnej nemocnice J. A. Reimana v Prešove*. In Rádio Regina Východ na STVR 2, jún 2025.

LATTOVÁ, Nikoleta. *Pod ochranou Najvyššieho*. In Rádio Regina Východ, 24.9.2025

DRÁBIKOVÁ, Lucia. *Noc múzeí a galérií*. Reportáž z podujatia pre AHOJ TV. 17.5.2025.

DRÁBIKOVÁ, Lucia. *Noc múzeí a galérií v Krajskom múzeu v Prešove*. Pozvánka na podujatie pre Rádio Košice. 16.5.2025.

DRÁBIKOVÁ, Lucia. *Stredoveké čarodejnice a ich praktiky*. Pozvánka na podujatie pre rádio Regina Východ, 29. októbra 2025.

DRÁBIKOVÁ, Lucia. *Virtuálne kultúrne múzeá*. Reportáž z konferencie pre AHOJ TV. 9.12.2025.

6. Nájmy

prenajímateľ: Krajské múzeum v Prešove

Nájomné zmluvy – prenájom pozemku:

Adresa: Hlavná 86, 080 01 Prešov /vstup zo Slovenskej ulice/

Nájomca CASTELLA, s. r. o., Metodova 3330/10, 080 01 Prešov

- plocha 12,5 m²
- výška ročného nájomného: 615,00 €
- doba nájmu: do 30.06.2025
- účel: parkovanie motorového vozidla

Nájomca EVASOFIA s.r.o, Slovenská 67, 080 01 Prešov

- plocha 12,5 m²
- výška ročného nájomného: 615,00 €
- doba nájmu: do 30.06.2025
- účel: parkovanie motorového vozidla

Nájomca INTRAVENA s. r. o., Levočská 9, 080 01 Prešov

- plocha 25 m²
- výška ročného nájomného: 1 229 €
- doba nájmu: do 30.06.2025
- účel: parkovanie motorového vozidla

Nájomca AK MAZANEC, s. r. o., Metodova 3331/12, 080 01 Prešov

- plocha 12,5 m²
- výška ročného nájomného 744,00 €
- doba nájmu: do 31.07.2025
- účel: parkovanie motorového vozidla

Nájomné zmluvy - priestory:

Nájomca: TIMAR s r. o., Tkáčska 2, 080 01 Prešov

- plocha: 62 m²
- výška ročného nájomného: 713,75 €
- doba nájmu: doba neurčitá
- účel: letné sedenie pre reštauráciu a kaviareň

Nájomca: Ing. Ján Hudacký, Švábska 76, 080 05 Prešov

- plocha: 25,26 m²
- výška ročného nájmu: 2,00 €
- doba nájmu: doba neurčitá
- účel: plnenie úloh pri výkone činnosti honorárneho konzulátu Poľskej republiky

Nájomca: Inovačné partnerské centrum Prešov, Hlavná 2940/139, 080 01 Prešov

- plocha: 123,75 m²
- výška ročného nájomného 2604,00 €
- doba nájmu: doba neurčitá
- účel: administratívne a technické zázemie IPC

Nájomca: Knižnica P.O. Hviezdoslava, Levočská 9, 080 01 Prešov

- plocha: 324 m²
- výška ročného nájomného 0 €
- doba nájmu: do 31.01.2025
- účel: kancelárie

Nájomná zmluva - prenájom budovy a pozemku:

Nájomca: PRO COMMUNIO, o. z., Bajkalská 7, 080 01 Prešov

- plocha: 719 m²
- výška nájomného: 1 €
- doba nájmu: do 09.06.2041
- účel: zriadenie a prevádzkovanie integrálneho viacúčelového centra (Centrum dialógu a rodiny) so zameraním na vzdelávanie mládeže v oblasti kultúrneho a duchovného dedičstva kraja, workshopy, výstavy, konferencie, podporu voľnočasových aktivít, prezentáciu kultúrneho dedičstva regiónu ako zriadenie a prevádzkovanie múzea paličkovej čipky a ďalšie umelecké aktivity

Krajské múzeum má prenajatý pozemok v Hanušovciach nad Topľou

Prenajímateľ: Mesto Hanušovce nad Topľou

- plocha: 4 561 m²
- výška nájomného: 1 €
- doba nájmu: do 30.06.2026
- účel: na pozemku je vybudovaný archeopark

Pobočka Krajského múzea v Prešove so sídlom Zámocká 519/3, 091 01 Stropkov sídli v priestoroch stropkovského kaštieľa, ktorého vlastníkom je Mesto Stropkov na základe Zmluvy o výpožičke.

- Doba výpožičky: neurčitá
- Výška nájmu 0 €

7. Organizačná štruktúra

Celkový počet zamestnancov k 31.12.2025: 27

Fyzický počet zamestnancov k 31.12.2025: 26

Počet zamestnancov podľa schválenej organizačnej štruktúry: 30

Vedúci zamestnanci (okrem riaditeľa): 0

Odborní zamestnanci: 12

Administratívni zamestnanci: 3

Ostatní: 11

Pohyb zamestnancov (odišli/noví): odišli: 10

noví zamestnanci: 3

Príloha: aktuálna organizačná štruktúra

Riadenie

- a) Riaditeľ** - PhDr. Ľuboš Olejník, PhD.

Útvar ekonomicko - administratívnych činností

- a) ekonómka - Mgr. Viera Mikitová
- b) asistentka riaditeľa / všeob. adm. pracovník, / PR manažér, Event manažér - Mgr. Lucia Drábiková
- c) projektový manažér / dokumentátor - Mgr. Dominika Grošková
- d) projektový manažér - stavebníctvo a rekonštrukcie t.č. neobsadené
- e) PaM, admin. prac. v OJ Hanušovce n. T. - Hedviga Maščuchová

Organizačná jednotka Prešov

Útvar odborných činností

- a) kurátor - historik - Mgr. Nikoleta Lattová, PhD.
- b) kurátor - historik / správca hasičstva - Mgr. Igor Lazorík
- c) kurátor - etnograf - do 30.06.2025 Mgr. Zuzana Andrejová, PhD., od 01.07.2025 Mgr. Šimon Kačmár
- d) kurátor - historik / dokumentátor - do 30.06.2025 Mgr. Jakub Šnajder, od 01.07.2025 Mgr. Michal Falat, PhD.
- e) reštaurátor - Mgr. art. Ivana Ramáčová
- f) konzervátor / výstavný technik - Ján Semanišín
- g) múzejný pedagóg / lektor / všeobecný administratívny pracovník - Mgr. Katarína Timková
- h) fotograf / dokumentátor / lektor - Dana Kačmárová

Útvar technicko - prevádzkových činností

- a) správca budov / údržbár / kurič / záhradník, šofér - Ján Figura
- b) uvádzačka / upratovačka / záhradníčka - Andrea Takáčová
- c) upratovačka / záhradníčka / uvádzačka - Marianna Jesenská Ferencová

Organizačná jednotka Hanušovce nad Topľou

Útvar odborných činností

- a) kurátor - historik / múzejný pedagóg / lektor - Mgr. Ľudmila Šnajderová - t.č. na rodičovskej dov., - miesto je neobsadené
- b) kurátor - zoológ - RNDr. Peter Pjenčák
- c) kurátor - botanik - Ing. Elena Dercová
- d) dokumentátor / lektor - Daniela Peleščáková
- e) lektor / výstavný technik - Ing. Tatiana Hajtolová
- f) lektor v múzeu (Chránená dielňa) - Mária Frajtková

Útvar technicko - prevádzkových činností

a) správca budov / kurič / šofér / údržbár - do 30.06.2025 Ing. Milan Kovaľ, od 01.07.2025 Anton Onofrej

b) upratovačka / záhradníčka - Jana Kentošová

c) pomocný robotník / konzervátor chránená dielňa - Miriam Velebírová do 15.12.2025, od 16.12.2025 pracovné miesto neobsadené

d) pomocný robotník chránená dielňa - Peter Hutňan

e) pomocný robotník chránená dielňa - neobsadené

Organizačná jednotka Stropkov

Útvar odborných činností

a) lektor - Mgr. Katarína Chvastašová

b) dokumentátor / lektor - Mgr. Jana Slivková

8. Priority organizácie v nasledujúcom roku 2026

- dokončenie centrálného depozitára a jeho vybavenie adekvátnym zariadením
- realizácia reštaurátorských a konzervátorských dielní na ul. Konštantínova 2
- tvorba libreta nových stálych expozícií
- realizácia architektonickej súťaže v rámci projektu FPU, Spustenie obstarania PD k budove Kumštu
- nové aktivity a spôsoby prezentácie spojené s dočasnými priestormi na ulici Hlavná 139 (dôraz na podujatia, workshopy, prednášky, výučbu dejepisu v múzeu a plánované výstavy)
- spustenie rekonštrukcie Rákociho paláca a reštaurátorská obnova fasády Rákociho paláca
- podpis memoranda o spolupráci s Evanjelickou cirkvou a futbalovým klubom Tatran Prešov a plán spoločných aktivít
- zvýšenie aktivity publikačnej činnosti – odborná, populárno-náučná
- aktívna prezentácia múzea verejnosti – PR, sociálne siete, médiá, popularizačné opatrenia, podujatia, workshopy
- dôraz na aktívnu akvizičnú, vedeckú a výskumnú činnosť v teréne
- reštaurovanie a konzervácia vybraných zbierkových fondov
- pokračujúce vzdelávanie odb. zamestnancov – vzdelávanie konzervátorov, reštaurátorov - školenia, kurzy, konferencie

- nové aktivity a výzvy na zapájanie sa verejnosti do činnosti múzea
- rozvoj existujúcej medzinárodnej, predovšetkým cezhraničnej spolupráce
- obnova a odborná revitalizácia parku v átriu Rákociho paláca
- rozvíjanie a systematizácia novej formy duálneho vzdelávania v spoločenských vedách
- obnova zvoncovitých striech na kaštieli v Hanušovciach nad Topľou
- realizácia obnovy kaštieľa v Hanušovciach po poškodení objektu v súvislosti so zemetrasením
- výmena a rekonštrukcia elektrickej siete v renesančnom objekte Domu správcu v Hanušovciach pre havarijný stav
- realizácia II. etapy obnovy interiéru kaštieľa v Hanušovciach nad Topľou
- príprava projektu pre vytvorenie stálych expozícií a depozitárov v obnovenom objekte kaštieľa pre prevádzku múzea

Kalendár podujatí v roku 2025				
Termín (mesiac)	Názov podujatia	Charakter podujatia	Zdroj financovania	Stručný popis
24.1.2025	Zimné sčítanie vodného vtáctva	regionálny		Prednáška zoológa Krajského múzea Petra Pjenčáka o dlhodobom monitorovacom programe na sledovanie populácií zimujúcich vtákov, ktorý beží vo vyše 100 krajinách na celom svete.
12.2.2025	Komentovaná prehliadka kaštieľa pre ZŠ - Stropkov	regionálny		Edukačno-zážitkový program pre žiakov ZŠ, zameraný na históriu mesta Stropkov, Stropkovského hradu a tradičné remeslá.
12.2.2025	Čaj o piatej u Rákociho. Láska v našich zbierkach	cyklický		Prednáška N. Lattovej o ľúbostných príbehoch, ktoré ukrývajú zbierkové predmety v múzeu. Podujatie sa konalo v rámci Národného týždňa manželstva.

20.2.2025	Orchidey vo voľnej prírode	regionálny		Prednáška botaničky Eleny Dercovej o dlhodobom výskume výskytu zástupcov vzácnej čeľade vstavačovitých v našom regióne.
6.3.2025	Mikuláš Moyzes: "Cítim, že žijem." - prezentácia publikácie	regionálny		Prezentácia publikácie historičky N. Lattovej.
6.3.2025	Vernisáž výstavy Príroda Domaše	regionálny		Slávnostné otvorenie výstavy.
20.3.2025	Ľudové plastiky zo Šariša	regionálny		Prezentácia publikácie Zuzany Andrejovej a Samuela Brussa Ľudové plastiky zo Šariša – Viera ľudí do dreva vložená.
19.3.2025	Príroda Domaše	regionálny		Komentovaná prehliadka a prednáška zoológa Petra Pjenčáka pri príležitosti Svetového dňa vody.
26.3.2025	Príroda Domaše	regionálny		Prezentácia publikácie zoológa Petra Pjenčáka, ktorá je výstupom dlhodobého výskumu ornitofauny VN Domaša a Vyrovnávacej nádrže Malá Domaša.

2.4.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Vojenské cintoríny projektované Dušanom Jurkovičom	cyklický		Prednáška a prezentácia publikácie profesora Jaroslava Vencálka.
3.4.2025	Dejiny židovskej komunity v Hanušovciach nad Topľou a regióne	regionálny		Prednáška historika Ondreja Gloda o kultúre, náboženstve, tradícii a zvykoch židovskej časti obyvateľstva Hanušoviec nad Topľou a regiónu.
12.4.2025	Otváranie brán Archeoparku	TOP podujatie		Podujatím "Otváranie brán Archeoparku" bola pre návštevníkov zahájená nová sezóna. Návštevníci mohli na vlastnej koži zažiť život v praveku. Skúsili si strelbu z luku, mletie múky na žarnove, vyrábali si náramky na malých krosienkach, prstene z drôtu, maľovali hlinené korálky, mohli si vyraziť mincu či sledovať proces pečenia chleba v hlinenej peci.
24.4.2025	Dejiny sakrálnej architektúry	regionálny		Prednáška historika Ondreja Gloda pre žiakov ZŠ v kostole Nanebovstúpenia Panny Márie v

				Hanušovciach nad Topľou.
26.4.2025	Deň Zeme	medzinárodný		Sledovanie výskytu orchideí v teréne s botaničkou Elenou Dercovou na lúkach pri Banskom.
28.4.2025	Naše vtáky	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ v Soli.
11.5.2025	Za krásami slovenských orchideí	regionálny		Botanizovanie v teréne. V sprievode botaničky Eleny Dercovej sa uskutočnila tradičná turistická vychádzka do Nízkych Beskýd - Petkove – Skrabské – Remeniny.
17.5.2025	Noc múzeí a galérií Prešov	TOP medzinárodný		Výstava, koncert žiakov SZUŠ, tvorivé dielne, odborný výklad spojený s prehliadkou Rákociho paláca.
17.5.2025	Noc múzeí a galérií Hanušovce	TOP medzinárodný		Program v archeoparku tvorili tvorili staroveké remeslá ako tkanie náramkov, výroba prsteňov z drôtu, maľovanie hlinených korálikov, práca s hlinou v ruke, streľba z luku či razenie mincí.

17.5.2025	Noc múzeí a galérií Stropkov	TOP medzinárodný		Prehliadka kaštieľa spojená s vernisážou výstavy sv. Florián - patrón hasičov.
21.5.2025	Bocian biely	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ v Soli.
1.6.2025	Beh na dlhú trať	celoslovenský		Podujatie Kilometer pre manželov v rámci Národného týždňa manželstva. Beh sa uskutočnil v okruhu Archeopark – Mestský park, následne prebehla beseda so športujúcimi pármami.
2.6.2025	Deň detí v kaštieli v Stropkove	regionálny		Edukačno-zážitkový program pre žiakov ZŠ, zameraný na históriu mesta Stropkov, Stropkovského hradu, tradičné remeslá a vybrané tematické expozície múzea. Program bol doplnený o tvorivé a rozprávkové aktivity.
12.6.2025	Letný edukačný program pre ZŠ	regionálny		Edukačno-zážitkový program pre žiakov ZŠ, zameraný na históriu mesta Stropkov, Stropkovského hradu, tradičné remeslá a vybrané tematické

				expozičné múzea. Program bol doplnený o tvorivé a rozprávkové aktivity.
4.6.2025	Rastliny a živočíchy vôd, lesov a lúk	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ Kukučínova Vranov nad Topľou.
20.6.2025	Praktická ukážka krúžkovania bocianov	regionálny		Aktivita zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov základnej školy v Soli.
20.6.2025	Letný edukačný program pre ZŠ	regionálny		Edukačno-zážitkový program pre žiakov ZŠ, zameraný na históriu mesta Stropkov, Stropkovského hradu, tradičné remeslá a vybrané tematické expozičné múzea. Program bol doplnený o tvorivé a rozprávkové aktivity.
2. - 3.7.2025	Detská univerzita	regionálny		Aktivity, súťaže a prednášky pre deti v spolupráci s Prešovskou univerzitou.
3.7.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozičii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.

16.7.2025	Letný edukačný program pre ZŠ	regionálny		Edukačno-zážitkový program pre žiakov ZŠ, zameraný na históriu mesta Stropkov, Stropkovského hradu, tradičné remeslá a vybrané tematické expozície múzea. Program bol doplnený o tvorivé a rozprávkové aktivity.
11.7.2025	Futbal v múzeu	regionálny		Komentovaná prehliadka výstavy L. Pavlovič - futbalová legenda I. Lazoríkom, stretnutie futbalových fanúšikov s hráčmi FC Tatran Prešov.
24.7.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.
25.7.2025	Historický piknik	regionálny		Podujatie pre rodiny s deťmi s aktivitami a historickými spoločenskými hrami.
31.7.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad

				Topľou. Tvorivé dielne.
7.8.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.
8.8.2025	Hasičský piknik	regionálne		Interaktívna prevencia požiarov zábavnou formou, komentovaná prehliadka hasičskej expozície I. Lazorikom.
14.8.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.
21.8.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.
22.8.2025	História gombikárskeho cechu	regionálny		Náučná prednáška pre deti spojená s tvorivými aktivitami s témou gombikárstva.

28.8.2025	Prázdniny v praveku	cyklický		Podujatie z cyklu Prázdniny v archeoparku – exteriérovej expozícii v Hanušovciach nad Topľou. Tvorivé dielne.
11.9.2025	Vernisáž výstavy Andrej Károly - zabudnutý vranovský rodák	regionálny		Slávnostné otvorenie výstavy venovanej významnému, no na Slovensku málo známemu maliarovi a architektovi Andrejovi Károlymu.
24.9.2025	Čaj o piatej u Rákociho - 100 rokov od spustenia výroby v solivare Prezident Masaryk	regionálny		Host'om bol Mgr. Art. Tomáš Haviar, ktorý v prednáške priblížil históriu solivarov počas prvej Československej republiky a okolnosti ich výstavby.
15.10.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Okres Svidník	cyklický		Host'om podujatia bol prof. Jaroslav Vencálek, ktorý predstavil svoju najnovšiu knihu Okres Svidník – šanca pre rozvoj obcí.
16.10.2025	Vernisáž výstavy Členská výstava spolku KOPA - Salón 2025	regionálny		Slávnostné otvorenie výstavy, svoju tvorbu odprezentovali autori výtvarného združenia Spolku KOPA, ktorý od roku 1991 združuje umelcov rôznych

				generácií, štýlov a národností.
29.10.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Stredoveké čarodejnice a ich praktiky	cyklický		Docentka Anabela Katreničová prezentovala predstavy stredovekých autorov o čarodejniciach, ich obradoch a každodenných praktikách.
11.11.2025	Komentovaná prehliadka kaštieľa a tvorivé dielne pre ZŠ - Stropkov	regionálne		Komentovaná prehliadka v expozíciách múzea v kaštieli v Stropkove a tvorivá dielňa pre žiakov ZŠ.
12.11.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Spomienky na Viliama Tarjányiho	cyklický		Podujatie venované osobnosti, ktorá formovala hudobný a kultúrny život Prešova – Viliam Tarjányi, dirigent, skladateľ a zaslužilý pracovník kultúry.
12.11.2025	Séria besied s ilustrátorkou Annou Gajovou	regionálny		Besedy pre žiakov ZŠ v súvislosti s prebiehajúcou výstavou ilustrácií autorky.
18.11.2025	Les	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ Bernoláková Vranov nad Topľou.

18.11.2025	Mýty, povery a skutočnosť	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ Bernolákova Vranov nad Topľou.
26.11.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Duša v tradičných predstavách	regionálny		Diskusia s témou tradičných predstáv slovenského a rusínskeho ľudu, spojených s dušou človeka. Hostia: etnograf Timotej Fedor a historik Michal Falat.
2.12.2025	Les	regionálny		Prednáška zoológa Petra Pjenčáka pre žiakov ZŠ Kukučínova Vranov nad Topľou.
10.12.2025	Čaj o piatej u Rákociho - Výročný špeciál 80/50/15	cyklický		Prednáška pri príležitosti výročí jednotlivých pobočiek Krajského múzea. Odborní zamestnanci predstavili historický vývoj a činnosť jednotlivých zariadení.
16.12.2025	Ilustrované Vianoce	regionálny		Tvorivá vianočná dielňa pre rodiny s deťmi - tvorba ilustrovaných vianočných pohľadníc.

* podujatie medzinárodného, celoslovenského, národnostného... charakteru, TOP podujatie organizácie, cyklické podujatie a iné

Podujatia pod záštitou predsedu PSK			
Termín (dátum)	Názov podujatia	Zdroj financovania	Stručný popis
1.6.2025	Deň poľovníctva a ochrany prírody pre deti		Program začal svätohubertskou svätou omšou, nasledovali klubové výstavy a bonitácie poľovníckych plemien psov. Podujatie dopĺňal bohatý sprievodný program lesnej podagogiky pre deti, jazda na koňoch, strieľanie z luku a súťaž vo varení gulášu.
16.6.2025	Pro musica nostra Sarossiensis		VII. ročník tradičného koncertu v rámci podujatia Pro musica nostra Sarossiensis, ktorého spoluorganizátorom je Kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou, sa konal v Dome kultúry v Hanušovciach nad Topľou. Predstavil sa komorný súbor Starck Companay z Poľska.
23.9.2025 - 13.1.2026	Pod ochranou Najvyššieho		Výstava prezentovala najstaršie náboženské spolky v Stropkove. Textové panely informujúce o existencii konkrétnych združení dopĺňali unikátne zbierkové predmety patriace danému spolku a prezentujúce ich činnosť, ako napr. Kniha Bratstva sv. Škapuliara v Stropkove z r. 1699 požičaná z Arcidiecézneho archívu v Jágri.